

Rondetafelgesprek

Recovery and Resilience Facility

Voor het rondetafelgesprek op 30 juni staat de werking en toepassing van het RRF centraal. Graag geven wij u hierbij enkele aandachtspunten mee voor het gesprek.

IPO herstelplan als bouwsteen voor Nederlands herstelplan RRF

De economische impact van de coronapandemie is fors. Tegelijk biedt het herstel kansen om de ambities op het gebied van een nieuwe, duurzame en circulaire economie te realiseren. De provincies zetten zich samen met het Rijk, MKB, Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) en de VNG in om de regionale investeringen naar voren te halen en de transitieopgaven te versnellen. Om zo het economisch herstel aan te jagen. Het IPO Herstelplan Regionale Economie van september 2020 legt daarvoor de basis.

Innoveren gebeurt in de regio: dáár vinden bedrijven, wetenschappers, talent en maatschappelijke organisaties elkaar, ontstaan nieuwe initiatieven en zijn er kansen voor vernieuwing. Dat stelt de Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) in het recente advies aan het kabinet Samen de lat hoog leggen - Regio en rijk bundelen krachten voor innovatie. De raad: "Zorg met interdepartementale coördinatie voor een opgabegegerichte en samenhangende aanpak die de regionale inzet bij elkaar brengt zodat het meer vruchten levert voor de regio en bijdraagt aan het nationale geheel." De provincies zijn dan ook tevreden over de nieuwe samenwerking die met het Herstelplan is ontstaan om met het Rijk en andere partners toe te werken naar een schone, slimme en sterke economie en brede welvaart.

Aan het kabinet willen we nog wel de volgende oproep doen:

- De provincies doen (nogmaals) een beroep op het rijk nu snel bij betrokken te worden bij de voorstellen voor het RRF. Wij hebben de vaste overtuiging dat het IPO Herstelplan belangrijke bouwstenen kan aanleveren voor het nationaal herstelplan, en dat het Herstelplan richting geeft om bestaande middelen voor grote regionale investeringsprojecten te koppelen aan het RRF en het Groeifonds.
- Betrek de provincies bij het schrijven van zo'n nationaal herstelplan, ontwikkel gezamenlijk projecten Rijk/provincies die opgaven combineren en transities versnellen vanuit een integrale visie en zorg dat Nederland met een goed voorstel snel kan intekenen op het RRF.
- Koppel de gehonoreerde initiatieven uit het Groeifonds zoveel mogelijk aan de bovenregionale samenwerking en inspanningen vanuit het Herstelplan, en verlies ook de opschaling van deze projecten richting Brusselse fondsen niet uit het oog.
- Verbind de economische opgaven met de - voor een belangrijk deel ruimtelijke - opgaven van klimaat en wonen, zodat de arbeidsmarkt als economische motor kan draaien.
- Zorg voor ondersteuning en verbinding van Haagse en Europese fondsen.
- Daag de provincies/regio's uit om tot nieuwe of aanvullende investeringsplannen te komen voor het Groeifonds.

Werk samen met provincies

In februari heeft het Europees Parlement de Recovery and Resilience Facility (RRF) vastgesteld en daarmee is voor Nederland 5,6 miljard euro beschikbaar om schade van de coronacrisis te herstellen met investeringen en hervormingen.

Het kabinet heeft echter besloten om in de demissionaire periode geen gebruik te maken van RFF, en besluitvorming over te laten aan een nieuw kabinet. De provincies hebben bij het Rijk hun zorgen hierover kenbaar gemaakt. Wij denken dat de opstelling leidt tot onnodige vertragingen in de gezamenlijke voorbereiding van een nationaal herstelplan en besluitvorming hierover. Wij vragen ons verder af of dit uitstel het juiste signaal is aan onze ondernemers en aan Brussel.

Niettemin zijn er ambtelijk voorbereidingen voor een herstelplan gaande maar worden de regio's/provincies hier niet bij betrokken. Dit terwijl het RFF de inbreng van regio's als harde voorwaarde stelt om in aanmerking te komen voor toekenning. De Tweede Kamer heeft het kabinet in een motie Inge van Dijk van 26 mei j.l. aangespoord de provincies zo snel mogelijk te betrekken.

De voorbereiding van Nederland inzake RRF krijgt in de Tweede Kamer politieke aandacht van verschillende fracties. Zo wordt het kabinet in een motie Inge van Dijk van 26 mei j.l. aangespoord de provincies zo snel mogelijk te betrekken en in demotie Dassen van 17 juni j.l. wordt het kabinet opgeroepen snel de mogelijke uitgavenkosten in kaart te brengen, omdat RRF-fondsen volgend jaar al beschikbaar zijn.

Duurzaam herstellen

Met het Herstelplan doen provincies het aanbod om met het Rijk de economie duurzaam te herstellen en het verdienvermogen van de regio's te versterken. Het plan geeft weer hoe de provincies de komende vijf jaar willen bijdragen aan een slimme, schone en sterke (regionale) economie.

Het Herstelplan is zeer goed ontvangen, en heeft snel steun gekregen vanuit de Tweede Kamer met de motie Heerma/Segers die de regering opriep om in overleg met de provincies en andere stakeholders gezamenlijk het Herstelplan uit te werken. Zowel het Rijk als de VNG hebben zich aan het plan gecommitteerd en wij werken momenteel nauw met hen samen. Begin dit jaar heeft dat geresulteerd in een dynamische uitvoeringsagenda Herstel Regionale Economie van de provincies, die is overgenomen door EZK/BZK, VNG, MKB en de ROM's. De Uitvoeringsagenda legt het accent op vier thema's:

- Ontwikkelkracht en innovatie (inclusief brede betrokkenheid van het MKB)
- Breed MKB (inclusief digitalisering en circulaire economie)
- Arbeidsmarkt (Human Capital)
- Gebiedsontwikkeling

Maak gebruik van bestaande structuren

Langs deze hoofdlijnen van het Herstelplan zijn nieuwe overlegtafels met het Rijk opgezet om de beleidsinzet en middelen zoveel mogelijk te richten en bundelen. Zo is er begonnen met een programmeringstafel waar private consortia met grote investeringsvoorstellen - die soms ook meedoen aan het Groeifonds - hulpvragen uitzetten bij Rijk en provincies om de projecten te versnellen en op te schalen. Het gaat om bovenregionale, vooruitstrevende initiatieven zoals Groene Chemie, Medtech NL of Waterstof waar in diverse provincies aan wordt gewerkt. Ook op andere onderdelen van de dynamische uitvoeringsagenda intensificeert de samenwerking en zijn opgavetafels ingericht; na de zomer verwachten de programmeringstafel en de opgavetafels de eerste concrete resultaten te kunnen melden.

- Maak gebruik van bestaande uitvoeringsstructuren landelijk en regionaal zodat ook combinaties kunnen worden gemaakt met de landsdelige EFRO programma's, wat ook door het EP bepleit wordt.

Koppel korte termijn herstelopgaven aan lange termijn transitie

Met de VNG en de Unie van Waterschappen heeft het IPO ook een pamflet met voorstellen aangeboden aan de formateur: Krachtig Groen Herstel. Hierin reiken de decentrale overheden het Rijk de hand om de grote maatschappelijke opgaven van wonen, werken en leven op te pakken met een gebiedsgerichte vertaling naar regio's, steden en dorpen.

Krachtig Groen Herstel bepleit, net als het IPO Herstelplan, om regionale investeringen naar voren te halen, transitieopgaven te versnellen en zo het economisch herstel aan te jagen. Het kabinet kan helpen door de economische opgaven te verbinden met de opgaven van klimaat en wonen, zodat de arbeidsmarkt als economische motor kan draaien. De sociale en economische doelen moeten worden gekoppeld om perspectief te bieden aan stad en platteland. Haagse en Europese fondsen kunnen dit ondersteunen door ze hieraan te verbinden. Dit sluit aan bij de opgaven uit het RRF: duurzaamheid en digitalisering.